

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 48743-11-20 האב נ' האם

1

כב' השופטת מיכל ברדנשטיין	בפני
האב ע"י ב"כ עו"ד דוד דוידסון	תובע
נגד	
האם ע"י ב"כ עו"ד מרים סרגוסי	נתבעת

2

3

החלטה

4

5

6

1. לפני בקשת אביהם של הקטינים XXX ו-YYY, בני 15 ו-12.5 שנים, בהתאמה, ילדיהם המשותפים של הצדדים, להורות על מתן חיסון נגד נגיף הקורונה לשני הקטינים. יוער כי לצדדים בן משותף נוסף, ZZZ, שהוא בן ... שנים, והבקשה אינה רלבנטית לגביו, למצער לעת הזו, בשל גילו. האם מתנגדת לבקשה.

2. אציין כי ביום 13.7.21 התקיים דיון בעניינם של שלושת הקטינים, ילדי הצדדים, וניתנה החלטה, בהסכמת הצדדים, בשורה של נושאים, שאין צורך להידרש אליהם במסגרת ההחלטה דנן, למעט ציון העובדה כי בהסכמת הצדדים, נקבע כי המשמורת על הקטין XXX תהיה בידי האם, ובית האם יהיה ביתו העיקרי, ואילו המשמורת על הקטינים YYY ו-XXX, תהיה בידי האב, ובית האב יהיה ביתם העיקרי.

הנושא היחידי שנותר במחלוקת בתיק נוגע לשאלת חיסון הקטינים XXX ו-YYY.

3. בהתאם לסעיף 16 להחלטה שניתנה בתום הדיון מיום 13.7.21, התאפשר לצדדים להגיש טיעונים קצרים בכתב לעניין זה, דבר שאכן נעשה. כמו כן, הורתי על שמיעת עמדת הקטינים

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

1 בעניין זה, וזאת, באמצעות יח"ס, דבר שאף הוא נעשה, לאחר הגשת טיעוני הצדדים, והועבר
2 אלי דיווח חסוי בעניין מצד יח"ס.
3
4. יאמר כבר עתה כי הקטין XXX מתנגד לקבלת החיסון, ואילו הקטינה YYY מעוניינת
5 בקבלת החיסון. שני הקטינים הסכימו כי "השורה התחתונה" של עמדתם תהא גלויה
6 לצדדים.
7

טיעוני הצדדים

טיעוני האב

8
9
10
11 5. האב בטיעוניו מפנה לכך שהמלצות משרד הבריאות, קופות החולים ורופא הילדים של
12 הקטינים הן לחסן את הקטינים בחיסון נגד נגיף הקורונה, וזאת הן כדי להגן על בריאות
13 הקטינים והן להגנת ילדים אחרים.
14
15 6. האב מפנה להמלצות הצוות לטיפול במגפות בדיון שהתקיים ביום 21.6.21 ובו הוצג מהלך
16 החיסון בבני נוער בישראל עד כה, וצוין כי בארה"ב חוסנו עד לאותה שעה כ-2.5 מיליון נערים
17 ונערות ללא תופעות לוואי מיוחדות, וזאת בהמשך לעבודה שנעשתה במדינת ישראל שהראתה
18 תופעות לוואי נדירות ובלתי חמורות.
19
20 7. האב טוען כי כבר אירעו מקרי הידבקות ומוות עקב אי קבלת החיסון. האב מפנה לכך שאף
21 אחד מהקטינים אינו סובל מרגישות מיוחדת לחיסון. לטענתו, ועמדת האם מתבססת על
22 אידיאולוגיה אנטי חיסונית שאינה לטובת הקטינים. האב מפנה לפסקי הדין שראו להעניק
23 משקל להמלצות משרד הבריאות לעניין מתן חיסון לקטינים, למעט במקרים שבהם קיימת
24 המלצה שלא לבצע חיסון כלשהו לגביהם (ב"כ האב הפנה לעמ"ש 12529-09-19 ע.ל. נ' א.ב. (נבו ניתן ביום
25 פלוני 15.9.19); לעמ"ש 45175-03-20 פלוני נ' פלונית ואח' (נבו, ניתן ביום 20.5.20); ולתמ"ש
26 16505-06-16 ר.ל. נ' נ.ל. (נבו, ניתן ביום 14.8.17)).
27
28
29 8. האב מפנה עוד לדבריה של כב' השופטת ד' ברק ארזי בבג"צ 7245/10 עדאלה – המרכז
30 הישראלי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נגד משרד הרווחה (נבו ניתן ביום 4.6.12), אשר
31 עמדה על תופעה של הידרדרות בהיקפי החיסון של ילדים ועל כך, כי עמדתו המקצועית של
32 משרד הבריאות המגובה בחוות דעת מקצועיות ברורות בנושא היא כי הירידה בהיענות

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

לחיסון ילדים מהווה סכנה בריאותית, הן לילדים עצמם והן לציבור בכללותו בשל סכנת
הידבקות מילדים שלא חוסנו ואשר נדבקים לאחר מכן במחלות קשות.

9. באופן ספציפי באשר לחיסון הקורונה בילדים, מפנה האב לתלה"מ 20-03-8386 **פלוני נ'**
אלמונית (נבו, ניתן ביום 1.7.21), שם נעתרה כב' השופטת ש' אייזנברג, נשיאה לבקשת אם
למתן חיסון לקטינים בני 15, ללא צורך בהסכמת האב.

טיעוני האם

10. האם טוענת בפתח טיעוניה כי יש לדחות כל טיעון של האב החורג מעניין מתן חיסון הקורונה,
והוא לבדו, לקטינים.

11. לטענת האם, מדובר בחיסון חדש לחלוטין וגם לפי הצהרת משרד הבריאות, האישור שניתן
על ידי ה-FDA לחיסון הוא אישור חירום, ומפנה בעניין זה לבג"ץ 2200/21 **ועדת החקירה**
האזרחית נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו, ניתן ביום 9.5.21).

12. האם טוענת כי יש לדחות את עמדת האב לנוכח פסק הדין שניתן בבג"ץ 4341-21 **ד"ר פינקי**
פינשטיין ואח' נגד שר הבריאות ואח' (נבו, ניתן ביום 4.7.21), שם נקבע כי ההתחסנות נגד
נגיף הקורונה אינה חובה משפטית אלא בגדר זכות שמיוושה נתון לבחירה האוטונומית של
כל אחד ואחד.

13. לטענת האם, בפרוטוקול ישיבת משרד הבריאות מיום 3.6.21 שעסקה בהרחבת החיסונים
לבני 12-15 שנים הוצגו עבודות שנערכו על ידי צוותים שונים לבדיקת הקשר האפשרי בין
קבלת החיסון לבין אירועי דלקת השריר ונכתב כי יש לתת ביטוי נכון לאיזונים בין הסיכונים
שיוצרת התחלואה בנגיף הקורונה לבין הסיכויים והסיכונים שמייצר החיסון ולתת לציבור
את המידע בשקיפות כדי שההורים והילדים יוכלו לשקול את החלטתם.

14. עוד לטענתה, מפרוטוקול זה עולה כי אין די מידע בנוגע לסיכונים ולסיכויים האפשריים במתן
החיסון לבני נוער בגילים האמורים, והדברים אמורים ביתר שאת שעה שקיימים מעט בני
נוער בגילים אלה בישראל שנמצאו חולים קשים או חלילה נפטרו בשל אי מתן החיסון.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

15. עוד טוענת האם כי קיימת מחלוקת בין חוקרים ורופאים באשר ליעילות החיסון אל מול הסכנות הרבות הכרוכות בקבלתו, כדבריה, ומכל שכן, באשר לנערות בגיל של YYY. האם מפנה לדברים שכתב ד"ר פינקי פינקלשטיין (כנראה באחת מהרשתות החברתיות), שאותם מכנה האם כ"חוות דעת", לענין ההשפעות השליליות האפשריות של החיסון לדעתו על המערכת הגניקולוגית, והמלצתו שלא ליטול סיכון בשלב זה, בטרם הצטבר ניסיון.

16. האם טוענת כי אין נתונים לגבי היקף התחלואה, ודאי התחלואה הקשה או חלילה מוות קרב בני נוער בגילים 12-15, דבר המלמד על כך שאין סכנה אמיתית ומוחשית לקטינים עקב אי מתן החיסון.

דיון והכרעה

17. תחילה אציין כי צודקת האם כי יש לצמצם את הדיון לעניין מתן חיסון קורונה לקטינים. זאת, לנוכח האמור בסעי' 16-17 להחלטה שניתנה על ידי בתום הדיון שהתקיים לפני ביום 13.7.21, שם צוין בפירוש כי נותרה מחלוקת בין ההורים לעניין חיסון הקורונה וכי בנושא זה יוגשו טיעונים הצדדים ותישמע עמדת הקטינים. לפיכך, ההחלטה דנן מתייחסת לנושא חיסוני קורונה לקטינים, ולא בכל חיסון אחר.

המסגרת המשפטית

18. הוראת סעיף 15 לחוק הכשרות המשפטית, התשכ"ב-1962 (להלן: **החוק**), קובעת כדלקמן:

"אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו".

בהמשך קובעת הוראת סעיף 17 לחוק כי:

"באפוטרופסותם לקטין חייבים ההורים לנהוג לטובת הקטין כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בנסיבות הענין".

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

19. מהוראות אלו עולה כי לצד החובה של ההורים לדאוג לילדיהם, כדרך של הורים מסורים
בנסיבות העניין, קיימת להם הזכות לעשות כן, משמע, להורים אוטונומיה במסגרת התא
המשפחתי.

20. ההתערבות של גורמים חיצוניים באוטונומיה ההורית וביחסי הורים-ילדים, נעשית רק
במקרים חריגים ומתאימים, וככלל, הדבר יעשה כאשר ההורה אינו מקיים כראוי את
חובותיו או משתמש לרעה בסמכויותיו ההוריות באופן שמסכן את הילד או פוגע בו.

21. בהתאם להוראות סעי' 68 לחוק:

"(א) בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או
לבקשת צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו
לשמירת עניניו של קטין, ושל אדם שמונה לו אפוטרופוס, אם על-ידי מינוי
אפוטרופוס זמני או אפוטרופוס-לדין, ואם בדרך אחרת; וכן רשאי בית המשפט
לעשות, אם הקטין או האדם שמונה לו אפוטרופוס פנה אליו בעצמו.

(ב) היתה הבקשה להורות על ביצוע ניתוח או על נקיטת אמצעים רפואיים אחרים,
לא יורה על כך בית המשפט אלא אם שוכנע, על פי חוות דעת רפואית, כי האמצעים
האמורים דרושים לשמירת שלומו הגופני או הנפשי של הקטין או האדם שמונה לו
אפוטרופוס, לאחר ששקל את רצונו של האדם, חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו,
הפגיעה האפשרית באורח חייו ואת סיכויי השיפור באיכות חייו של האדם".

22. משמע, בכל הנוגע לעניינים שברפואה, ייעזר בית המשפט בחוות דעת רפואית, ויבחן האם
האמצעים המבוקשים דרושים לשמירת שלומו הגופני של הקטין, לאחר ששקל את רצונו,
חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו ואת הפגיעה האפשרית באורח חייו.

יצוין כי הוראה זו פורשה בפסיקה כנוגעת למקרים שבהם עולה צורך בניתוח או כשיש צורך
ב"נקיטת אמצעים רפואיים אחרים". ואולם, כאשר מדובר בביצוע חיסונים שגרתיים, אין
צורך בקבלת חוות דעת רפואית ויש לפעול על פי הנחיית הרשויות ולערוך את החיסונים.
בפסיקה נקבע עוד כי המלצות משרד הבריאות באשר למתן חיסוני שגרה נבחנו ונקבעו על ידי
גורמים מקצועיים, ומדובר בהמלצה גורפת וחד משמעית לכלל הילדים בישראל, למעט
מקרים בהם יש טעם בגינו יומלץ שלא לבצע חיסון כלשהו (ראו: דברי כב' הנשיאה ש'

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

אייזנברג בתלה"מ (חיפה) 8386-03-20 **פלוני נ' אלמונית**, נבו, ניתן ביום 1.7.21 בפסקה 7
והאסמכתאות הנזכרות שם, שאליהן הפנה ב"כ האב בטיעוניו, כאמור לעיל: עמ"ש (ת"א)
62329-09-19 **פלונית נ' אלמוני** (נבו, ניתן ביום 3.11.19); רמ"ש (ת"א) 12596-09-19 **ע.ל. נ'**
א.ב. (נבו, ניתן ביום 15.9.19); עמ"ש (ת"א) 45175-03-20 **פלוני נ' פלונית ואחר** (נבו, ניתן
ביום 20.5.20); תמ"ש 16505-06-15 **ר.ל. נ' נ.ל.** (נבו, ניתן ביום 14.8.17).
23. בהחלטתה של כב' הנשיאה אייזנברג בתלה"מ (חיפה) 8386-03-20 נקבע כי: "הפסיקה עסקה
בחיסונים הניתנים בשגרה לקטינים מזה שנים רבות (כגון: טטנוס, חצבת וכו'), ואולם
במציאות הנוכחית – שעה שהעולם כולו מתמודד עם מחלה זיהומית מידבקת, ובשים לב
להמלצת משרד הבריאות, שחזקה כי נבחנה ע"י גורמים מקצועיים – הדברים יפים לטעמי גם
לחיסון נגד נגיף הקורונה" (שם, פסקה 6).

מהכללים המשפטיים לענייננו

24. על רקע האמור, נבחן כעת את התקיימות המבחנים הנזכרים בסעיף 68(ב) לחוק בענייננו.
25. באשר לנחיצות חיסוני הקורונה בכלל, יש להידרש לעמדת משרד הבריאות, שהיא הרשות
המוסמכת האחראית על בריאות הציבור בישראל, ולהמלצותיו, כפי שהם פורסמו ב-
[https://govextra.gov.il/ministry-of-health/covid19-vaccine/covid19-vaccine-](https://govextra.gov.il/ministry-of-health/covid19-vaccine/covid19-vaccine-information)
information:
"עם הזמן נערכו עוד ועוד מחקרים על מועילותו של החיסון, והתוצאות מצוינות:
החיסון מספק הגנה של עד 95%, שבועיים לאחר קבלת המנה השנייה. המסקנה
ברורה: קבלת החיסון מצילה חיים ומונעת תחלואה הקשה. על פי מחקר שערך
משרד הבריאות, שבועיים לאחר קבלת המנה השנייה, נצפתה מניעת תמותה
ותחלואה קשה של כ-97%. קופת חולים כללית ערכה מחקר שכלל 1.2 מיליון
מחוסנים, התוצאות גם כאן הוכיחו עד כמה החיסון יעיל וחשוב: ירידה של 94%
בהופעת מחלה עם תסמינים, ירידה של 92% בחולים הקשים ו-87% במספר
המאושפזים בבתי החולים. גם במחקרים אחרים שנערכו (כמו של קופת חולים
מכבי) התוצאות נותרו בעינן – החיסון נותן הגנה כמעט מושלמת, והוא הסיכוי
היחיד שלנו לחזור לשגרת החיים שאנחנו מתגעגעים אליה.
לכן, ההמלצה החד משמעית של מומחי הבריאות ומשרד הבריאות בארץ, כמו גם
ארגון הבריאות העולמי, הוא לאפשר לכל אחד ואחת מעל לגיל 12 להתחסן,
ובהקדם. בקרב מומחים בקהילה המדעית והרפואית יש הסכמה נרחבת – החיסון

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

1 הוא אפקטיבי, יעילותו רבה. ככל שיותר אנשים, צעירים כמבוגרים, יקדימו
2 להתחסן, כך נציל נפשות רבות והמשק יוכל לשוב לפעילות במהרה" (ההדגשה
3 הוספה).

4 26. באשר לנחיצות ולחשיבות חיסון הקורונה ביחס לגילי 12-15, יש להידרש לעמדת משרד
5 הבריאות כפי שפורסמה באתר האינטרנט שלו. המלצתו העדכנית מיום 21.6.21 היא להרחיב
6 את החיסונים נגד נגיף הקורונה לבני נוער בגילי 12-15 שנים כדלקמן:

7
8 "בהמשך לעליה בתחלואת קורונה בקרב ילדים בימים האחרונים, ולנוכח
9 ההתפרצויות האחרונות בבתי הספר במודיעין, בבנימינה ובמקומות נוספים,
10 כתוצאה מווריאנטים שונים, התקיים אמש דיון מיוחד במשרד הבריאות על ידי
11 צוות המומחים והצט"מ בנושא הרחבת החיסון לבני נוער בגילאי 12-15.
12 בדיון הוצג מהלך החיסון בבני נוער בישראל עד כה, וכן הוצג כי בארה"ב חוסנו
13 עד כה 2.5 מיליון נערים ונערות ללא תופעות לוואי מיוחדות. וזאת בהמשך
14 לעבודה שנעשתה במדינת ישראל שהראתה על תופעות לוואי נדירות ובלתי
15 חמורות.

16 לפיכך בנקודת הזמן הנוכחית, נצבר ניסיון משמעותי ביחס לחיסון בני נוער
17 בגילאי 12-15, על מנת להמשיך ולהרחיב את החיסון לבני הנוער.
18 בהנחיית שר הבריאות, קיים מנכ"ל המשרד פרופ' חזי לוי, דיון מיוחד
19 בהשתתפות פרויקטור הקורונה פרופ' נחמן אש, מומחים מקרב הצט"מ ורפואית
20 ילדים, נציגי קופות חולים והנהלת המשרד, במהלכו הוחלט לאמץ את החלטת
21 המומחים להמליץ על הרחבת החיסון לבני הנוער בגילאים 12-15.
22 יודגש כי לנוכח העלייה הצפויה בנסייעות לחו"ל ולנוכח הסרת המסכות וביטול
23 התו הירוק ועל מנת לנקוט בכל הצעדים לשם שמירת שגרת החיים שהצלחנו
24 להשיג בישראל, מומלץ מאד להתחסן ולהיות מוגנים גם מפני הווריאנטים
25 הידועים לנו" (ההדגשות הוספו).

26
27 27. באשר לפגיעה האפשרית באורח חייו של הקטין עקב מתן החיסון, האם מעלה חששות בדבר
28 קיום קשר לכאורה בין החיסון לדלקת קרום הלב ומפנה לעניין זה לפרוטוקול הדיון במשרד
29 הבריאות מיום 21.6.21 ודברי בג"ץ בבג"ץ 4037/21 בעניין עו"ד אורלי דרי-ירון. כב' השופט
30 עמית ציין בפסק הדין כדלקמן:
31

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

"בישיבה זו, שעסקה בהרחבת החיסונים לבני 12-15, הוצגו עבודות שנערכו על ידי צוותים שונים, לבחינת הקשר האפשרי בין קבלת החיסון לבין אירועי דלקת שריר הלב עם או בלי דלקת קרום הלב, נושא שהעותרות מעידות על עצמן כי בעקבות הפרסומים לגביו חשו להגיש את העתירה. בפרוטוקול ישיבה זו, נכתב כי יש לתת ביטוי נכון לאיזון בין הסיכונים שיוצרת התחלואה ב – COVID19 לבין הסיכונים והסיכויים שמייצר החיסון. יש לתת לציבור את המידע בשקיפות כדי שההורים והילדים יוכלו לשקול את החלטתם ובהמשך מפורטים תמצית השיקולים השונים.

ראוהפרוטוקול: https://www.gov.il/BlobFolder/reports/vaccine-priorities-board/he/files_publications_corona_vaccine-priorities-board-101062021.pdf (פסקה 6).

28. ברם, לא הונחה תשתית לטענה כי סיכון לדלקת קרום הלב אושר עד כה על ידי גורם מקצועי מוסמך. מכל מקום, גם אם קיים סיכון כזה, מדובר בסיכון זניח, שלא יכול לגרוע מחשיבות החיסון ונחיצותו, כפי שקבעה כב' הנשיאה אייזנברג בתלה"מ 20-03-8386 (בפסקה 10). יתר על כן, וכפי שכבר צוין, עד כה חוסנו כנגד נגיף הקורונה כ- 2.5 מיליון נערים ונערות ללא תופעות לוואי מיוחדות ונתון זה מדבר בעד עצמו.

29. דבריו של ד"ר פינקי פיינשטיין לעניין סיכון למערכת הגניקולוגית לנערות בגיל של הוריה, שצורפו לטיעוני האם אינם בבחינת "חוות דעת", עם כל הכבוד, אף שהאם מכנה אותם חוות דעת. מדובר בדברים קצרים, שנכתבו ברשת החברתית בסגנון לקוני, ואין תשתית לכך שהם משקפים עמדה של גורם רפואי מוסמך במשרד הבריאות, שהוא הרשות המוסמכת.

30. לעניין הדחיפות והנחיצות בחיסון, הרי שמאז פרצה מגפת הקורונה, אנו עדים להתפשטות מהירה שלה בגלים שונים, כאשר כעת אנו בעיצומו של מה שנראה כגל הרביעי. נראה כי אין צורך להכביר מילים בעניין זה.

31. ניתן אפוא לסכם, כי עמדת משרד הבריאות, שהוא הרשות המוסמכת בישראל להגנה על בריאות הציבור, היא כי חיסון הקורונה נמצא כיעיל ביותר להגנת הציבור, ובכלל זה לבני נוער בגילי 12-15, מפני נזקי מחלת הקורונה, ולהתמודדות עם המגפה, ותופעות הלוואי בקרב

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

מחוסנים בגילי 12-15 הן נדירות ובלתי חמורות, וכי משעה שמגפת הקורונה עדיין עמנו, וכעת
אנו בעיצומו של הגל הרביעי שלה, הרי שקיימת דחיפות ונחיצות בחיסונים.
32. כעת נותר לבדוק את רצון הקטינים, שלו כפי שיובהר, מצאתי לתן משקל רב בנסיבות העניין.
33. יצוין תחילה כי על פי דיווח יח"ס מיום 25.7.21, כמו גם על פי הדיווח החסוי שהועבר ללשכתי
היום, התקיימה ביח"ס פגישה ראשונה עם הקטינים לצורך בירור עמדתם, ולאחר שיחה עם
העו"ס הקטינים ביקשו שהות כדי לבדוק ולשקול את הדברים. שהות כזו אכן ניתנה להם
וביום 1.8.21 בפגישתם הנוספת ביח"ס, מסר XXX עמדתו ולפיה, הוא אינו מעוניין בקבלת
החיסון ואילו YYY מסרה כי היא מעוניינת בקבלת החיסון.
נימוקי עמדתם הועברו בדו"ח חסוי, ומטבע הדברים, לא ניתן לגלותם, ואולם, די אם אציין
כי מדובר ברצון מנומק של כל אחד מהקטינים.
34. מדובר בשני קטינים שאינם רכים בשנים, אלא בני 15 ו-12.5 שנים, אשר עומדים על דעתם,
וכפי שראינו, הם מסרו עמדתם לאחר מחשבה ושקילת הדברים.
35. בנסיבות העניין, שעה שקיימת מחלוקת עזה בין ההורים בשאלה אם לחסן את הקטינים
נגד נגיף הקורונה; ומשעה שמדיניות משרד הבריאות היא להרחיב את מתן החיסון לבני
12-15, ותופעות הלוואי המוכרות עקב כך הן נדירות ולא חמורות, אך מנגד, ההסתברות
לתחלואה קשה ומוות חלילה בקרב בני נוער בגילי 12-15, עקב אי מתן החיסון, היא כנראה
נמוכה מאוד, לפי הידוע, ואף אחד מהקטינים לא נמנה על אוכלוסיית סיכון ככל שיחלה
במחלת הקורונה; וכן בשים לב לגילי הקטינים, והעובדה כי מסרו עמדתם מזעת ולאחר
שקילה והצגת נימוקי העמדה – סבורני כי יש להכריע במקרה דנן, בסוגיית החיסון,
בהתאם לרצון הקטינים.
דהיינו, יש להורות על מתן חיסון ל-YYY, המעוניינת בכך, ולהימנע ממתן חיסון ל-XXX,
כל עוד הוא מתנגד לכך.
36. לעניין זה אין לי אלא להפנות לדברי כב' השופט א' שטיין בבג"ץ פיינשטיין, שניתן
אך לאחרונה, ואשר אליו הפנתה האם בטיעוניה. באותו מקרה התבקש צו-על-תנאי
אשר יחייב את המשיבים, ושר הבריאות בכללם, לבוא וליתן טעם מדוע לא יורו על
הפסקת הזרקת תכשיר פייזר BNT162b2 לאוכלוסייה בכללותה, ולקטינים בפרט,
כחיסון נגד וירוס הקורונה וכן כי ינתן צו ביניים אשר יורה על איסור מוחלט להזריק

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

את החיסון לקטינים – זאת, מאחר שלדבריהם החיסון גורם לתופעות לוואי חמורות ומסכן את חייהם, בשעה ש"הווירוס כמעט ונעלם לחלוטין" "וידועות תרופות מועילות ומעולות כנגדו". העתירה נדחתה על הסף, ובין היתר, נקבע בפסק הדין (מפי כב' השופט א' שטיין) כדלקמן:

"ניסיון העותרים לבוא בשערנו כעותרים ציבוריים הדורשים את טובת הציבור בכללותו צריך להיעצר בפתח השער. **לפי הדין הישראלי, התחסנות נגד וירוס הקורונה איננה בגדר חובה משפטית, אלא בגדר זכות שמימושה נתון לבחירה אוטונומית של כל אזרחית ואזרח** (ראו: סעיפים 13-16 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996; וכן, ע"א 1303/09 קדוש נ' בית החולים ביקור חולים, פ"ד סה(3) 164 (2012)). **העתירה שלפנינו אינה באה אפוא לזכות את הציבור, שבשמו היא הוגשה, אלא באה לגרוע מאחת מזכויות היסוד שלו: הזכות לאוטונומיה** (ראו והשוו: Gideon Parchomovsky & Alex Stein, *Autonomy*, 71 U. TORONTO L.J. 61, 65-70 (2021)). העותרים חופשיים שלא לחסן את עצמם לפי בחירתם, והמדינה אינה כופה עליהם דעה הפוכה משלהם. ברם, אם נעניק לעותרים את מבוקשם, נכפה את עמדתם על ציבור רחב של אנשים אשר סבורים אחרת ומעוניינים לחסן את עצמם ואת ילדיהם" (פסקה 6; ההדגשות הוספו).

37. אמנם, הדברים שבפסק הדין מתייחסים, כפי שניתן להבין, לעמדתם של פרטים בגירים, ואולם, שעה שעסקינן בקטינים בגילי 15 ו-12.5, בעלי יכולת לגבש עמדה, ושעה שהאפוסטרופסים הטבעיים שלהם, הוריהם, חלוקים בסוגיית החיסון, סבורני כי יש לכבד את הבחירה של הקטינים דן, כל אחד לפי דרכו.

38. בטרם סיום, אציין כי האב הפנה בטיעונו לפסיקה שהורתה על מתן חיסונים לקטינים, כעמדת אחד ההורים, וחרף סירובו של ההורה האחר. יש לשים לב לכך שחלק מהפסיקה שאליה הפנה האב אינה נוגעת לחיסון קורונה אלא לחיסוני שגרה המוכרים ושגורים מימים ימימה. בנוסף, באותם מקרים שאינם נוגעים לחיסוני קורונה, דובר בקטינים רכים בשנים, בגילים שבהם עמדתם בסוגיית החיסון לא נדרשת ברגיל. כך, בעמ"ש 62329-09-19 הדיון נסוב על חיסון לחצבת וחיסוני שגרה נוספים לקטינים בני 4.5 ו-8 שנים של משרד הבריאות. גם ברמ"ש 12596-09-19 נסוב הדיון על חיסונים שגרתיים לקטין בן פחות מ-4 שנים. גם בעמ"ש 45175-03-20 דובר בחיסוני שגרה לקטין בן שנתיים וחצי. ברמ"ש (ת"א) 12526-09-19

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

19 דובר גם כן בחיסוני שגרה לקטין בן כ-4 שנים. בתמ"ש 15-06-16505, דובר גם כן על חיסוני שגרה לקטין בן פחות מ-3 שנים.

39. בפסקי הדין היחידים, למיטב ידיעתי, שפורסמו בעניין **חיסון הקורונה** ובהתייחס **לקטינים בגילי 12-15**, שבהם התיר בית המשפט מתן חיסון במקרה של מחלוקת בין ההורים, דובר **בקטינים שהיו מעוניינים בקבלת החיסון** (ראו: עמ"ש (חיפה) 21-06-58108 א. נ' ב, נבו; תלה"מ 20-03-8386 פלוני נ' אלמונית, נבו, ניתן ביום 1.7.21).

תוצאת ההחלטה דגן בעניין YYY, המעוניינת בקבלת החיסון, דומה לתוצאות פסקי דין אלו.

ביחס ל-XXX, תוצאת ההחלטה דגן שונה, משעה שהקטין מסרב לחיסון, ולאחר שכאמור, נתתי משקל לגילו (כבן 15 שנים) ולכך שבחר את עמדתו, מדעת ולאחר שקילה.

אציין עוד כי ביום 13.7.21 ובטרם הדיון שהתקיים לפני באולם עם הצדדים, נפגשתי עם הקטין XXX, וזאת כדי לשמוע את עמדתו בשאלה האם הוא מבקש לגור בבית האם כבית עיקרי או בבית האב. באותה שעה לא התחוויר לי עדיין כי ההורים חלוקים גם בנושא חיסון הקורונה ולכן XXX לא נשאל באשר לעמדתו בעניין. ואולם, אציין כי מהפגישה עמו התרשמתי מילד נבון, שידע להביע את עמדתו בצורה ברורה ומנומקת.

סוף דבר

40. לנוכח מכלול האמור, הקטינה YYY תחוסן, ואילו הקטין XXX לא יחוסן. ככל ויחול שינוי בהמשך בעמדתו של XXX, באופן שהוא יביע רצונו בחיסון, הוא יחוסן.

41. אין צו להוצאות בנסיבות העניין.

42. בכך מסתיימים כל ההליכים בתיק ואני מורה על סגירת התיק.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

02 אוגוסט 2021

תלה"מ 20-11-48743 האב נ' האם

ניתנה היום, כ"ד אב תשפ"א, 02 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

מיכל ברדנשטיין, שופטת